EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Brisele, 2.6.2004
KOM(2004) 401 galīgā versija

EIROPAS KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa: Tamperes programmas novērtējums un turpmākā ievirze

{SEC(2004)680 et SEC(2004)693}

SATURS

EIROPAS KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI UN EIROPAS PARLAMENTAM
Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa: Tamperes programmas novērtējums un turpmākā ievirze ... 1

1. Pieci gadi, kas vajadzīgi, lai izveidotu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu ... 3

1.1. Svarīgi sasniegumi sarežģītā vidē ... 3

1.2. Aktualizēts konteksts ... 5

2. Prioritātes attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpu nākotnē ... 6

2.1. Personu aizsardzības uzlabošana, īstenojot viņu pamattiesības ... 7

2.2. Iniciatīvu veicināšana attiecībā uz ES pilsonību ... 7

2.3. Integrētas robežu pārvaldības sistēmas un vīzu politikas izstrāde ... 8

2.4. Kopīgas ieceļošanas plūsmu pārvaldības politikas veicināšana ... 9

2.5. Vienotas Eiropas patvēruma piešķiršanas un atsaukšanas politikas izstrāde uz taisnīgiem pamatiem ... 9

2.6. Tādas Eiropas tiesiskuma telpas izveide, kurā ievērotas dalībvalstu juridiskās tradīcijas un sistēmas un attiecīgajās jomās strādājošo cieša apvienošana ... 9

2.7. Tiesiskuma telpas izveide attiecībā uz civillietām un tirdzniecību, lai veicinātu sadarbību un tiesas pieejamību ... 10

2.8. Saskaņotas tieslietu politikas veicināšana krimināltiesību jomā ... 11

2.9. Policijas un muitas iestāžu darba efektivitātes paaugstināšana ... 12

2.10. Terorisma un īpašu noziedzības veidu novēršanai un apkarošanai vajadzīgie pasākumi ... 13

2.11. Stingrāki pasākumi noziedzības novēršanai ... 14

2.12. Daudzdisciplīnu piesaiste cīņai pret narkotikām ... 14

2.13. Enerģiskākas ārējās darbības ... 15

3. Secinājumi ... 15

1. PIECI GADI, KAS VAJADZĪGI, LAI IZVEIDOTU BRĪVĪBAS, DROŠĪBAS UN TIESISKUMA TELPU

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpas pakāpeniskā izveide bija jauns mērķis, ko ar Amsterdamas līgumu noteica Eiropas Savienībai. Tamperes Eiropadome 1999. gada oktobrī izvirzīja šo mērķi kā galveno ES politikas izveides darba kārtībā un noteica ļoti pretenciozu programmu. Programma paredzēja politikas pamatnostādnes un praktiskos mērķus, nosakot arī to izpildes laiku. Komisija pēc Eiropadomes lūguma izveidoja progresa ziņojumu, lai pārskatītu attīstības gaitu ik pēc sešiem mēnešiem [1].

Tādēļ ar šo pēdējo sešu mēnešu ziņojumu noslēgsies minētais piecu gadu laikposms, sniedzot vispārēju pārskatu un atzīmējot turpmākās prioritātes [2].

Šajā saistībā Komisija uzsāk atklātu apspriežu procesu un aicina ieinteresētās puses un personas līdz 2004. gada 31. augustam iesūtīt savus ieteikumus un priekšlikumus par jaunas programmas izveidi uz šādu adresi: *DG JAI consultation publique «le futur de la justice et des affaires intérieures », Commission européenne, LX 46, 1049 Bruxelles, Jai-Tampere-consultation@cec.eu.int*.

1.1. Svarīgi sasniegumi sarežģītā vidē

- Tieslietu un iekšlietu jomā lielākoties ir bijuši ievērojami sasniegumi

Salīdzinot ar 1999. gadu, sasniegumi līdz šai dienai ir bijuši nenoliedzami un acīmredzami. Komisija ir darījusi zināmus galvenos priekšlikumus, kas iesniegti, atsaucoties uz aicinājumu Tamperē.

- Eiropas sabiedriskā doma atbalsta Eiropas pasākumu izstrādi tieslietu un iekšlietu jomā

Sabiedriskās domas aptaujas (Eirobarometri) liecina, ievērojams Eiropas pilsoņu īpatsvars pilnībā atbalsta sadarbību un kopīgus pasākumus Eiropas līmenī [3]. Jo īpaši

---

1 Komisija ziņojumu Padomei un Parlamentam "Ziņojums par panākumiem, kas sasniegti attiecībā uz brīvības, drošības tiesiskuma telpas izveidi Eiropas Savienībā" ir iesniegusi ik pēc sešiem mēnešiem kopš Eiropas Padomes sanāksmes Tamperē. Atsauces ir šādas: KOM(2000)167 galīgā versija, 24.3.2000; KOM(2000)782 galīgā versija, 30.11.2000; KOM(2001)278 galīgā versija, 23.05.2001; KOM(2001)628 galīgā versija, 30.10.2001; KOM(2002)261 galīgā versija, 30.5.2002; KOM(2002)738 galīgā versija, 16.12.2002; KOM(2003)291 galīgā versija, 22.5.2003; KOM(2003)812 galīgā versija, 30.12.2003.

2 Komisijas darba dokuments "Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa: Tamperes programma novērtējums un turpmākā ievirze" SEC(2004)693 ir iekļauts novērtējums pa nozarēm. Komisijas darba dokumentā SEC(2004)680 ir iekļauts to vissvarīgāko instrumentu saraksts, kas pieņemti saistībā ar Tamperes programmu ("Progresa ziņojums").

3 Nesenais Eirobarometrs, ko veica 2003. gada decembrī, apstiprina iepriekšējo Eirobarometru rezultātus. Eiropas pilsoņi ir skaidri norādījuši, ka tie atbalsta kopīgu politiku attiecībā uz patvērumu un ieceļošanu. No aptaujātajiem 56% atzīst ieceļotāju ekonomiskās vajadzības un 66% aptaujāto vēlas, lai ieceļotājiem būtu līdzvērtīgas tiesības. Tajā pašā laikā 80% aptaujāto atbalsta to personu stingrāku kontroli uz robežām, kuras ieceļo no trešām valstīm. Deviņi no 10 pilsoņiem atbalsta juridisku sadarbību civillietās, jo īpaši ģimenes lietās, kā arī vienlīdzīgas tiesības uz aizsardzību visās dalībvalstīs. Attiecībā uz starptautisko noziedzību pilsoņi apzinās, ka neviena dalībvalsts nespēj viena

jauno dalībvalstu pilsoņi saista īpašas cerības ar Eiropas Savienību attiecībā uz drošību[4].

- Tieslietu un iekšlietu joma pašlaik ir stingri noteikta kā viena no ES politikas prioritātēm

Šie jautājumi ir pastāvīgi iekļauti Eiropas Savienības Padomes darba kārtībā, un to tieslietu un iekšlietu jautājumu apjoms, kurus izskata Eiropas institūcijas, pierāda, ka tie ir īpaši svarīgi. Arī Komisijas paziņojums par **jaunajām finanšu perspektīvām** atspoguļo faktu, ka šie jautājumi kļūst arvien nozīmīgāki, jo brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveide ir galvenais telpas jaunās sadaļas "Eiropas pilsonība" aspekts [5].

- Ciešā saistībā ar Tamperes programmu Eiropas Savienības Padome ir noteikusi īpašas prioritātes, atsaucoties uz nopietniem neparedzētiem notikumiem

ES ir pierādījusi, ka tā var darboties efektīvi un ātri, ja tas ir vajadzīgs attiecīgā situācijā.

Šī atbildes reakcija uz krīzēm, piemēram, 2001. gada 11. septembra un 2004. gada 11. marta traģiskajiem notikumiem, dažreiz ir izraisījusi saasinātu kritiku par to, ka ir sasniegti nelīdzsvaroti panākumi un ka pārlieku daudz uzmanības ir pievērsts drošības aspektiem. Tā kā šis ir iespaids, ko var radīt daži plašsaziņas līdzekļi, **Eiropas integrācija šajā jomā pamatojas uz pamattiesību aizsardzību stingru koncepciju, un Komisijai vienmēr ir bijis grūti nodrošināt līdzsvaru starp brīvības, drošības un tiesiskuma aspektiem. Turklāt ES jānodrošina augsts drošības līmenis, lai brīvības varētu īstenot pilnā apmērā.**

- Ierobežojumi attiecībā uz lēmumu pieņemšanas procedūrām un pašreizējo institucionālo situāciju kavē konkrētu politisko saistību efektīvu, ātru un pārskatāmu izpildi

Par spīti konkrētajai virzībai, kas noteikta saskaņā ar Tamperes Eiropadomes secinājumiem, ne vienmēr ir bijis iespējams vienoties Eiropas līmenī, lai noteiktu konkrētus, īpaši svarīgus pasākumus saistībā ar tām politikām, kuras ir valsts suverenitātes pamatā.

Juridiskie un institucionālie ierobežojumi, kas noteikti ar pašreizējiem līgumiem, saskaņā ar kuriem parasti ir vajadzīga Padomes vienprātība, daļēji izskaidro šīs problēmas. Dažreiz dalībvalstis ne īpaši vēlas sadarboties šajā jaunajā Eiropas sistēmā, kad ir skartas to intereses. Vēl jo vairāk - iniciatīvas tiesības, kas ir vienādas visām dalībvalstīm, dažreiz ir izraisījušas situāciju, kad valstu intereses ir bijušas pārākas par Tamperes sanāksmes laikā noteiktajām prioritātēm. Turklāt pašreizējie ierobežojumi saistībā ar Parlamenta kā otra akta pieņēmēja funkcijām ir kritizēti attiecībā uz lēmumu pieņemšanas sistēmas pārskatāmību.

---

atrisināt šo problēmu. Izpētes rezultāti liecina, ka 71% aptaujāto uzskata, ka kopīgi lēmumi un vienota rīcība ir vislabākais veids, kā novērst un apkarot noziedzību Eiropas Savienībā.

4 Saskaņā ar Eirobarometra rezultātiem jauno dalībvalstu pilsoņus vairāk uztrauc narkotiku, organizētās noziedzības un nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizēšanas jautājumi.

5 KOM(2004)101, 10.2.2004.

Tiklīdz instrumenti ir pieņemti, institucionālie ierobežojumi attiecībā uz valstu iestāžu faktiskām iespējām pārbaudīt īstenošanas politiku, ņemot vērā Tiesas ierobežotās funkcijas un Komisijas ierobežotās pilnvaras attiecībā uz politiku un sadarbību krimināllietās, ir reāls šķērslis, kas traucē nodrošināt pieņemto instrumentu un lēmumu faktisko stāšanos spēkā.

Turklāt ES darbība dalībvalstīs nevar būt efektīva, ja tai neseko politiska apņemšanās nodrošināt faktisku Eiropas pieņemto lēmumu izpildi. Dalībvalstu ekspertu ziņā ir to sadarbības iespēju izmatošana, ko piedāvā Eiropas integrācija.

Visbeidzot ir skaidrs, ka **ir sasniegti ievērojami panākumi.** Tomēr **sākotnējos centienus** ir kavējuši institucionālie ierobežojumi un dažkārt arī attiecīgas politiskās vienprātības trūkums. Bieži vien **pakāpeniskā pieeja** bijusi vienīgais iespējamais progresa panākšanas veids. Komisijai brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveide ir bijusi **stratēģiski svarīgs mērķis,** kas jāsasniedz, iesaistot šā mērķa sasniegšanā dažas Eiropas politikas jomas.

1.2. Aktualizēts konteksts

Aktualizētā kontekstā institucionālais progress, ko tieslietu un iekšlietu jomā paredzējuši sasniegt starpvaldību konferences dalībnieki, un jo īpaši pāreja uz kvalificēta balsu vairākuma balsošanas sistēmu paplašinātajā ES, sniegs iespēju strādāt ātrāk. Arī iespējas, ko piedāvā Amsterdamas līgums un Nicas līgums, būs jāizmanto pilnībā.

Papildus dažām jaunām lēmumu pieņemšanas procedūrām, kas automātiski stāsies spēkā 2003. gada 1. februārī un 2004. gada 1.maijā, EK līguma 67. panta 2. punkts paredz, ka Padomei pēc 2004. gada 1. maija jāpieņem lēmums, kas paredz, ka visas jomas vai dažās no jomām, uz kurām attiecas IV. sadaļa, reglamentēs koplēmuma procedūra [6]. Būtu likumīgi izmantot šo nosacījumu tūlīt pēc 1. maija.

Paplašinoties ES, palielināsies to pilsoņu skaits, kuri vēlēsies izmantot priekšrocības, ko sniedz dzīvošana un ceļošana brīvības, drošības un taisnīguma telpā. Paredzams, ka **augstu kopīgu standartu pieņemšana attiecībā uz drošību un tiesiskumu palīdzēs stabilizēt vispārējo drošības līmeni** visā teritorijā.

Paplašināšanās liek risināt īpašus uzdevumus konkrētās politikas jomās, piemēram, saistībā ar **ārējo robežu nostiprināšanu**, **otrās paaudzes Šengenas informācijas sistēmas izveidi** un, galvenokārt, **jauno dalībvalstu sagatavošanu, lai tās varētu pievienoties Šengenas *'acquis'*** pilnā apmērā un atcelt visas pārbaudes uz iekšējām robežām. Šai kontekstā jāpiezīmē, ka ES gatavojas nodrošināt līdzekļus, kas nepieciešami, lai nostiprinātu jauno dalībvalstu ārējās robežas, piemēram, atbalstu Šengenas procedūrās. Lai jaunās dalībvalstis varētu pilnība piedalīties Šengenas līgumā un būtu iespējams pēc iespējas ātrāk atcelt robežkontroli uz iekšējām

---

[6] Deklarācija Nr. 5 par EK līguma 67. pantu, kas pievienota Nicas līgumam, paredz sniegt palīdzību minētā punkta interpretēšanā un ietver konkrētas politiskas saistības uzreiz pēc 2004. gada 1.maija pāriet uz kopīgu lēmumu pieņemšanas procedūru attiecībā uz pasākumiem, kas paredzēti saskaņā ar 62. panta 3. punktu un 63. panta 3. punkta b) apakšpunktu attiecībā uz trešo valstu pilsoņu brīvu pārvietošanos uz maksimālo laika posmu, kas ir trīs mēneši, un nelikumīgu ieceļošanu un uzturēšanos, ieskaitot repatriāciju.

robežām, ir paredzēts ieviest sistēmu SIS II un pēc iespējas ātrāk pabeigt attiecīgi paredzētās novērtēšanas procedūras. Līdzīgi arī attiecībā uz tiesu jautājumiem Eiropas Savienības paplašināšana palielinās vajadzību noteikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai **veicinātu savstarpēju uzticamību** un stiprinātu savstarpējās atzīšanas principu.

Ņemot vērā notikumu paredzamo attīstības gaitu attiecībā uz ārējo robežu pārvaldību, būs jārod arī risinājumi, kas garantēs, ka pašreizējai mainīgajai Šengenas ģeometrijai nav negatīva ietekme uz dalībvalstu nevainojamo savstarpējo sadarbību, īstenojot '*acquis'*.

2. PRIORITĀTES ATTIECĪBĀ UZ BRĪVĪBAS, DROŠĪBAS UN TIESISKUMA TELPU NĀKOTNĒ

Galvenais praktiskais progress ir sasniegts brīvības, drošības un tiesiskuma telpas pirmajā izveides posmā. Taču visi Tamperes Eiropadomē noteiktie mērķi vēl nav sasniegti. Līdz starpvaldību konferences sarunu rezultātu sasniegšanai **pašreizējā institucionālā sistēma** radīs sarežģījumus. Šajā saistībā uz vidēji ilgu laikposmu iespējām, ko sniedz Nicas līgums, varētu būt rosinošs efekts. Jāparedz EK līguma 67. panta 2. punkta piemērošana.

Ir likumsakarīgi, ka lielāko daļu pašreizējo projektu paredz Tamperes programma, un tādējādi ir zināma saistība starp minētajiem projektiem un turpmākajām prioritātēm. Šā paziņojuma mērķis ir nodrošināt **„sākuma punktu", kas vajadzīgs, lai pētītu turpmākas pasākumu programmas izveidi**, nosakot prioritātes 2004. līdz 2009. gadam tieslietu un iekšlietu jomā. Šis paziņojums būs arī kā pamats **sabiedriskai apspriešanai**.

Jāņem vērā daži faktori **ES līmenī** attiecībā uz turpmākās programmas attīstību. Pirmkārt, tie ir pasākumi, kas aizsākušies saistībā ar Tamperes programmu. Jo īpaši:

- *pastāvīga cieša sadarbība* un *ilgtermiņa pasākumi, kas jau ir noteikti*;

- *pieņemto instrumentu efektīvas īstenošanas līmenis un to novērtējums*. Komisija ir sākusi veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai pārbaudītu pirmās paaudzes instrumentus, kas pieņemti pēc Tamperes Eiropadomes. Ir svarīgi, lai turpmākajā programmā būtu ietverts process, kura gaitā novērtē pēc Tamperes Eiropadomes pieņemtā *acquis* izstrādi un īstenošanu, lai nodrošinātu, ka jauni priekšlikumi efektīvi papildina spēkā esošos instrumentus.

Otrkārt, turpmāk būs jādara pieejami *atbilstoši institucionālie un finanšu resursi*, lai sasniegtu jaunos mērķus. Attiecībā uz Konstitucionālā līguma projektu Komisija uzskata, ka viens no tā vissvarīgākajiem aspektiem būs ES vairāku pīlāru struktūras atcelšana un Kopienas metodes paplašināšana atbilstoši tieslietu un iekšlietu jomām [7]. Attiecībā uz finansiālo aspektu Komisija ir iesniegusi priekšlikumu ievērojami palielināt resursus, kas būtu pieejami brīvības, drošības un tiesiskuma telpā, kuras nosaukums ir "Eiropas pilsonība". Šajā paziņojumā izteiktās idejas

[7] KOM(2003)548 galīgā versija, 17.9.2003.

neskars priekšlikumus, ko iesniegs saistībā ar jauno finanšu plānu vai turpmākajām starpinstitucionālajām apspriedēm.

Svarīgi būs **ievērot noteiktās prioritātes,** lai izvairītos no pārlieku izplatītas kopīgas rīcības. Ievērojot minētās prioritātes, būs jāņem vērā **vispārējais konteksts** saistībā ar ES. Jo īpaši jāņem vērā ekonomikas atšķirības starp pasaules reģioniem un politiskā nestabilitāte dažos reģionos vai valstīs, demogrāfiskās izmaiņas Eiropā, tas, ko pilsoņi sagaida attiecībā uz savām tiesībām un drošību.

2.1. Personu aizsardzības uzlabošana, īstenojot viņu pamattiesības

Eiropas integrācijas pamatā ir kopīgas vērtības, kas izpaužas kā pamattiesības, tiesiskums un demokrātiskas institūcijas. Šīm vērtībām jābūt jebkādas ES rīcības pamatā.

Hartas iekļaušana Konstitucionālajā līgumā un pievienošanās Eiropas Konvencijai par cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu ES un tās iestādēm uzliks juridisku pienākumu nodrošināt, ka visās tās darbības jomās pamattiesības ne tikai ievēro, bet arī aktīvi sekmē. Dalībvalstu pārstāvji, 2003.gada decembrī tiekoties Eiropadomē, uzsvēra, cik svarīgi ir ievākt datus par cilvēktiesībām un veikt analīzi, lai definētu ES politiku šajā jomā, un vienojās paplašināt pašreizējā Kopienas Rasisma un ksenofobijas uzraudzības centra darbības jomu un pilnvaras, lai to pārveidotu par **Eiropas Cilvēktiesību aģentūru**. Komisija plāno 2004. gadā nākt klajā ar attiecīgu ziņojumu. Aģentūras īpašās pilnvaras noteiks, pamatojoties uz sarunu rezultātiem, kuras rīkos, lai apspriestu šo jautājumu.

Veicot pasākumus pret jebkādām noziedzības izpausmēm un terorismu, lai aizsargātu demokrātiju un tiesiskumu Eiropā, ir jāievēro cilvēka pamattiesības, tiesības uz brīvu personu apriti, privātuma aizsardzību un noteikumus par personas datu aizsardzību.

Jāpievērš uzmanība vajadzībai pēc **vienotas vispārējās sistēmas**, kas būtu izveidota, ņemot vērā raksturīgās iezīmes un prasības attiecībā uz sabiedriskās kārtības un drošības aizsardzību un cīņu pret noziedzību, vienlaikus arī nodrošinot augstu privātuma aizsardzības līmeni. Sistēmai vajadzēs atspoguļot arī izredzes uzlabot darbu uzraudzības iestādēs, kas Eiropas Savienības līmenī jau darbojas datu aizsardzības jomā, lai garantētu sabiedrisko kārtību, vienlaikus ievērojot tās neatkarīgās uzraudzības iestādes kompetenci, kura izveidota saskaņā ar EK līguma 286. pantu. Uzmanība būs jāpievērš arī attiecībām starp ES darbību un darbību, ko veic valstu iestādes, kā arī jāizveido partnerattiecības ar privāto sektoru un nevalstiskajām organizācijām, izstrādājot un pieņemot noteikumus.

2.2. Iniciatīvu veicināšana attiecībā uz ES pilsonību

ES pilsonības stiprināšanai joprojām ir jābūt mūsu darbības galvenajam mērķim. Konstitucionālā līguma projekts paredz, ka konkrētam pilsoņu skaitam jāiesniedz priekšlikums Komisijai, lai tā īstenotu kādu no Konstitūcijas noteikumiem.

Jāveicina demokrātiska līdzdalība [8] Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Daudzi ES pilsoņi sūdzas par to, ka viņi zaudē **tiesības piedalīties dažās valsts parlamenta vēlēšanās** [9] savā izcelsmes valstī, ko nekompensē tas, ka viņi iegūst līdzīgas tiesības savā uzņēmējā dalībvalstī. Šis jautājums būs jāizskata gan ES, gan dalībvalstīs.

Tiesības uz brīvību un kustību, kas jau ir ES pilsoņiem un to ģimenes locekļiem, ir jāgarantē pilnā apmērā, rūpīgi uzraugot, kā dalībvalstis īsteno nesen pieņemto direktīvu, kas reglamentē šo jautājumu. Tādējādi būs iespējams arī pārbaudīt, vai ir vajadzīgi papildu pasākumi.

2.3. Integrētas robežu pārvaldības sistēmas un vīzu politikas izstrāde

Īstermiņā un vidējā termiņā liela uzmanība būs jāpievērš tādu apstākļu radīšanai, kuros varētu atcelt pārbaudes uz ārējām robežām jaunajās dalībvalstīs.

Integrētas ārējo robežu pārvaldības sistēmas izveidi paredz Konstitucionālā līguma projekts. Nopietna uzmanība šīs sistēmas izveidei tikusi pievērsta jau pēc Eiropadomes sanāksmēm Seviļā un Salonikos. Darbība būs jāturpina gan jauno tiesību aktu, gan operatīvo pasākumu un finanšu jomā.

Tālab jānodrošina Ārējo robežu aģentūras stabila darbība. Jāveicina un jāpapildina koordinācijas mehānismu izstrāde, nosakot ilgtermiņa mērķi izveidot Eiropas Robežsardzes spēkus, kas papildinātu valstu robežsardzi [10]. Lai aģentūra varētu veikt savus uzdevumus, tai vajadzēs sadarboties ar citiem dienestiem, kas iesaistīti robežkontrolē, jo īpaši ar muitu. Iespējas saskaņot aģentūras, muitas un citu to dienestu darbību, kas darbojas uz robežām, vajadzēs regulāri pārskatīt.

Šī ES politika un tās īstenošana jānosaka saskaņā ar **solidaritātes principu,** un tā jāveic, dalībvalstīm kopīgi uzņemoties pūles, ieskaitot arī finansiālo slogu. Šā principa praktiskā īstenošana ietvers pamatfondu mobilizēšanu.

Vīzu politika būs jāizstrādā, pievēršot uzmanību nopietnām problēmām saistībā ar dokumentu drošību un nodrošinot iespēju veidot uzlabotu konsulāro sadarbību. Jāturpina arī darbs, kas iesākts saistībā ar biometrisko informāciju par ceļošanu un peronu apliecinošiem dokumentiem, jo īpaši pasēm.

Jāsāk faktiski darboties Vīzu informācijas sistēmai (VIS) un jaunajai Šengenas informācijas sistēmai (SIS II), un jāizmanto visas šo sistēmu iespējas.

Visbeidzot, jāveido ciešāka sadarbība ar kaimiņvalstīm, jo īpaši ar valstīm, ar kurām mums ir kopīgas robežas, un šai sadarbībai jābūt saskaņā ar jauno ES kaimiņattiecību politiku.

---

[8] Ņemot vērā gatavošanos Eiropas Parlamenta vēlēšanām, ir jāapsver iespēja uzturēt informācijas apmaiņas mehānismu starp dalībvalstī, lai nepieļautu atkārtotas balsošanas gadījumus un iespējām izmantot attiecīgiem mērķiem vispiemērotākos risinājumus.

[9] Saskaņā ar EK līgumu Savienības pilsoņi teorētiski var piedalīties pašvaldību un Eiropas velēšanās tikai tajā dalībvalstī, kurā viņi dzīvo.

[10] Sadarbība un koordinācija papildus citiem aspektiem ietver noteikumus par kopīgu aprīkojumu, īpašas mācības un riska faktoru analīzes iespējas.

2.4. Kopīgas ieceļošanas plūsmu pārvaldības politikas veicināšana

Būs vajadzīga reālistiska pieeja, ņemot vērā ekonomiskās un demogrāfiskās vajadzības, lai veicinātu **ieceļotāju likumīgu ieceļošanu** ES atbilstoši saskaņotajai politikai, ko īsteno, ievērojot **taisnīgas attieksmes principu** attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem. Pats par sevi saprotams, ka dalībvalstu tiesības noteikt to trešo valstu pilsoņu faktisko skaitu, kuriem atļauts ieceļot, lai veiktu apmaksātu darbu vai strādātu kā pašnodarbinātām personām, joprojām ir jāsaglabā saistībā ar vispārējo sistēmu, tostarp Kopienas priekšrocībām. Jāņem vērā izcelsmes valstu intereses.

Vajadzēs veicināt un turpināt trešo valstu pilsoņu integrācijas politiku. Tālab ES jāveic atbilstoši pasākumi, kas vajadzīgi dalībvalstu rīcības atbalstam.

Arī pozitīvas un atvērtas kopīgas pieejas iespējamība attiecībā uz ieceļošanu lielā mērā būs atkarīga no Eiropas Savienības spējas kontrolēt **nelikumīgu ieceļošanu**. Stingrākus pasākumus pret **cilvēku tirdzniecību** un **personu atpakaļnosūtīšanas un atpakaļuzņemšanas (readmisijas) efektīvas politikas** attīstību veicinās jaunais Konstitucionālais līgums. Tāpat kā citās jomās, arī šai jomā darbības efektivitāte lielā mērā būs atkarīga no ciešas **solidaritātes**.

2.5. Vienotas Eiropas patvēruma piešķiršanas un atsaukšanas politikas izstrāde uz taisnīgiem pamatiem

Labāku līdzsvaru starp dalībvalstu centieniem attiecībā uz bēgļu un pārvietoto personu uzņemšanu varēs sasniegt, ievērojot **solidaritātes principu**. Vajadzēs izveidot pieeju, kuras pamatā būs partnerattiecības un sadarbība ar izcelsmes un tranzīta trešām valstīm, pirmajām patvēruma valstīm un galamērķa valstīm.

Eiropas kopējās patvēruma sistēmas galvenais mērķis būs noteikt **vienotu patvēruma un papildaizsardzības statusu**, **kopēju** šā statusa piešķiršanas un atsaukšanas **procedūru**, kā arī kopēju provizorisku aizsardzības sistēmu.

Vienlaikus ir vajadzīga integrēta pieeja, kas ietvertu efektīvas administratīvo lēmumu pieņemšanas procedūras attiecībā uz personu atpakaļnosūtīšanu, reintegrācijas shēmas un ieceļošanas procedūras, kas attur cilvēkus no nepamatotu patvēruma lūgumu iesniegšanas, kā arī apkarotu tīklus, kas nodarbojas ar cilvēku tirdzniecību. Šī pieeja ir vēl jo vairāk svarīga tādā ziņā, ka **sistēmas pāridarījumu upuri bieži vien ir faktiskie bēgļi**.

2.6. Tādas Eiropas tiesiskuma telpas izveide, kurā ievērotas dalībvalstu juridiskās tradīcijas un sistēmas un attiecīgajās jomās strādājošo cieša apvienošana

Eiropas tiesiskuma telpas izveide neietekmē **dalībvalstu juridiskās un tiesiskās tradīcijas** un nav šo tradīciju galvenais objekts. Šī pieeja, kuras pamatā ir proporcionalitātes un subsidiaritātes princips, ir noteikta saskaņā ar Konstitucionālā līguma projektu. Savstarpējās atzīšanas princips ir galvenais aspekts attiecībā uz Eiropas integrāciju šajā jomā.

Tomēr savstarpējai atzīšanai ir vajadzīgs kopīgu principu un obligāto standartu pamats, jo īpaši, lai stiprinātu savstarpējo uzticamību. Lai nodrošinātu Eiropas

tieslietu politikas efektivitāti, arī turpmāk vajadzēs uzturēt **augstu šajā jomā strādājošo dalības līmeni**.

2.7. Tiesiskuma telpas izveide attiecībā uz civillietām un tirdzniecību, lai veicinātu sadarbību un tiesas pieejamību

Jāturpina tiesu iestāžu sadarbība civillietās, lai sasniegtu ievērojamus uzlabojumus personu un uzņēmumu ikdienas dzīvē un darbībā, sniedzot tiem iespēju apliecināt savas tiesības ES līmenī.

Kā vienu no prioritātēm vajadzēs izvirzīt iespēju **turpināt un veicināt darbu, ko paredz savstarpējās atzīšanas programma.** Īpašas pūles jāvelta jomām, uz kurām vēl joprojām neattiecas noteikumi par savstarpējo atzīšanu (piemēram, sekas, kas rodas precētu un neprecētu pāru šķiršanās gadījumā saistībā ar īpašumu, kā arī mantojumu un testamentiem). Turklāt varētu būt vajadzīgi jauni savstarpējās atzīšanas instrumenti, kas nav bijuši iekļauti sākotnējā programmā. Piemēram, īpaši svarīga kļūs dažāda veida dokumentu atzīšana. Dažās jomās, piemēram, attiecībā uz mantojumu, praktiskās problēmas, ar ko saskaras personas, daudz biežāk attiecas uz šādiem jautājumiem, nevis uz tiesas spriedumu tradicionālo atzīšanas problēmu. Turklāt varētu izrādīties noderīgi veicināt savstarpējo atzīšanu jaunās jomās, piemēram, jāpiemin personu civilstāvoklis, ģimenes attiecības vai civilās attiecības starp personām (partnerattiecības), paternitāte.

Vēl viena ļoti svarīga joma ir **spriedumu izpilde**. Tikai ātras un efektīvas spriedumu izpildes procedūras ļaus pilsoņiem un uzņēmumiem pilnībā īstenot savas likumīgās tiesības. Turpmāki sasniegumi attiecībā uz savstarpējo atzīšanu ir atkarīgi no dalībvalstu **ciešākas savstarpējās uzticības**, ieskaitot konkrētu obligātu standartu pieņemšanu attiecībā uz procedūrām.

Par nozīmīgu vajadzēs uzskatīt arī **Kopienas pieņemto tiesību aktu faktisko īstenošanu**. Šā mērķa sasniegšanai būs jāpiesaista atbilstoši līdzekļi, jo īpaši izstrādājot pasākumus, ko veic **Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls civillietās**. Attiecībā uz būtiskiem tiesību aktiem Komisija jau ir iesaistījusies kopējas atsauces sistēmas projekta izstrādē, lai nodrošinātu ciešāku atbilstību saistībā ar *acquis communautaire* un uzlabotu tā kvalitāti līgumtiesību aktu jomā [11]. Šis darbs jāpabeidz 2008. gadā.

Lai īstenotu šos vērienīgos mērķus attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību civillietās un komerclietās, ir ieteicams, lai būtu pieejami atbilstoši tiesiskie līdzekļi. Tos paredzēs Konstitucionālais līgums. Taču vajadzēs izvairīties no tādām situācijām, kad katrā dalībvalstī ir divi dažādi tiesiskie režīmi, viens attiecībā uz pārrobežu incidentiem un otrs attiecībā uz iekšējām domstarpībām [12].

---

[11] Šī kopējā atsauces sistēma varētu būt ilgtermiņa pamats tādam neobligātam instrumentam attiecībā uz līgumtiesībām, kuru puses varētu brīvi izvēlēties, lai to izmantotu kā tiesību aktu, kas piemērojams to līgumam, tādējādi vairojot noteiktību attiecībā uz tiesību aktiem saistībā ar pārrobežu darījumiem.

[12] Ilgtermiņā šāda dubultas sistēmas divdabība varētu neatbilst mērķim izveidot vienotu tiesiskuma telpu visiem un varētu izraisīt problēmas saistībā ar diskrimināciju; turklāt tā varētu sarežģīt tiesību aktus, kas kaitētu pārskatāmībai, kura vajadzīga pilsoņiem, prakses speciālistiem un uzņēmumiem.

2.8. Saskaņotas tieslietu politikas veicināšana krimināltiesību jomā

Krimināltiesību jomā ES galvenā uzmanība jāpievērš turpmāk minētajām četrām prioritātēm.

Turpināt savstarpējo atzīšanu: Tāpat kā civillietās, arī attiecībā uz sadarbību tieslietās **savstarpējās atzīšanas principam** joprojām jābūt *galvenajam aspektam*.

Attiecībā uz savstarpējo palīdzību visa pašreizējā savstarpējās juridiskās palīdzības sistēma pakāpeniski jāaizstāj ar **vienotu instrumentu,** kura pamatā ir konkrēta savstarpējā atzīšana, it īpaši attiecībā uz visiem jautājumiem, kas saistīti ar **pierādījumu** iegūšanu**.** Šo uzlabojumu vajadzēs veikt līdztekus pasākumiem, kuri savukārt jāveic, lai precizētu **kompetenču sadalījumu** un tādējādi novērstu un atrisinātu domstarpības, kas ar to saistītas.

Krimināllietu spriedumu izpildes jomā joprojām ir daudz darāmā. Vajadzēs noteikt sistēmu, saskaņā ar kuru vienā dalībvalstī izpilda spriedumu, kas pasludināts citā dalībvalstī, tāpat arī nosacījumus attiecībā uz savstarpēju informāciju par sodāmību, kas sniegta ar Eiropas sodāmības un tiesībnespējas reģistra (**"Eiropas sodāmības reģistrs"**) starpniecību, kā arī to, kā ņemt vērā notiesāšanu citās dalībvalstīs, lai izvairītos no jaunu tiesas procesu uzsākšanas (***ne bis in idem*** „divreiz nesoda" noteikums) vai grozītu pasludināto spriedumu (**recidīvisma** jautājums).

Vairot savstarpējo uzticību, nodrošinot visiem Eiropas pilsoņiem augstas kvalitātes tieslietu sistēmu, kas izveidota, pamatojoties uz kopīgām vērtībām: Jāparedz vairāki pasākumi, kas vajadzīgi, lai **nodrošinātu savstarpēju uzticību starp valstu tiesu iestādēm** - pamata garantiju noteikšana, nosacījumi attiecībā uz pierādījumu pieļaujamību un pasākumi, kas vajadzīgi, lai uzlabotu upuru aizsardzību. Savstarpējo uzticību vairos arī uzlabojumi krimināltiesību sistēmās strādājošo sagatavotībā un krimināltiesību sistēmu novērtēšana, lai veicinātu savstarpējo uzticību.

Nodrošināt saskaņotu ES politiku attiecībā uz krimināllietām, lai efektīvi cīnītos pret jebkāda veida smagiem noziegumiem: Vajadzēs pamatīgāk izstrādāt pasākumus, ko veic, lai definētu un noteiktu obligāto slieksni attiecībā uz sodiem par konkrētiem pārkāpumiem. Attiecībā uz tiesību aktu pielāgošanu vajadzēs rūpīgāk izskatīt konkrētas jomas. Īpaši svarīgi būs pieņemt institucionālos mehānismus, tādējādi radot iespēju uzraudzīt un nodrošināt ES instrumentu pareizu īstenošanu [13].

Jaunajam līgumam jānodrošina iespēja **veidot saskaņotu politiku attiecībā uz krimināltiesībām** neatkarīgi no tā, vai tas ir atbildes pasākums attiecībā uz īpašiem noziedzīgiem nodarījumiem vai Kopienas pašreizējās politikas paplašināšanu [14].

*Izvirzīt **Eurojust** kā galveno faktoru Eiropas krimināpolitikā:* Konstitucionālā līguma projekts nosaka, ka ***Eurojust*** galvenais uzdevums ir atbalstīt un stiprināt

---

[13] Ar Konstitucionālā līguma projektu, iekļaujot tajā juridisko sadarbību attiecībā uz krimināllietām Kopienas sistēmā, atceļ īpašos instrumentus, kas ir raksturīgi pašreizējam trešajam pīlāram, un aizstāj tos ar Eiropas tiesību aktiem un vispārējiem likumiem, atjauno visaptverošu izskatīšanu tiesā un ļauj Komisijai pilnībā pievērsties savam galvenam uzdevumam, kas ir līgumu uzraudzīšana.

[14] Līguma projekts paredz vienotu tiesisko pamatu, kas vajadzīgs, lai reglamentētu pārkāpumu un sodu definīciju pielāgošanu neatkarīgi no attiecīgās politikas.

koordināciju un sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbildīgas par prasību iesniegšanu saistībā ar smagiem noziegumiem, kas skar vairākas dalībvalstis. Tādēļ *Eurojust* jābūt vispiemērotākajam līdzeklim valstu iestādēm, ar kura starpniecību tās varētu paplašināt savu darbību pārrobežu lietās. Eiropas Kopienu Tiesas kontrolē *Eurojust* jābūt spējīgam veikt tiesiskus atbildes pasākumus attiecībā uz pārkāpumiem, kas apdraud ES darbību un politikas jomas.

Jābūt iespējai no *Eirojust* izveidot Eiropas prokuratūru, kurai būtu īpaša atbildība attiecībā uz pārkāpumiem, kas rada kaitējumu ES finansiālajām interesēm.

Šos ambiciozos mērķus var sasniegt tikai tad, ja Eiropai ir institucionāla un tiesiska krimināllietu sistēma, kuru var izmantot attiecībā uz jautājumiem, kas skar paplašinātās Eiropas intereses. **Vienprātības principa atkārtota ieviešana** attiecībā uz noteikumiem, uz kuriem saskaņā ar Konstitucionālā līguma projektu attiecas lēmumu pieņemšana ar kvalificētu balsu vairākumu, būtu **solis atpakaļ**, kas varētu tikai mazināt ES spēju sasniegt mērķus cīņā pret organizēto noziedzību un terorismu.

2.9. Policijas un muitas iestāžu darba efektivitātes paaugstināšana

Lai veicinātu policijas un muitas iestāžu sadarbību ES līmenī, Komisija ir noteikusi, ka pasākumi jāveic vienlaicīgi trīs posmos - darbības, lēmumu pieņemšanas un likumdošanas posmā [15].

Pieredze liecina, ka ir jāpalielina **darbības spēja** attiecībā uz dalībvalstu tiesībsargājošo iestāžu sadarbību, optimālāk izmantojot jau pieņemtos sadarbības instrumentus un mehānismus. ES līmenī īpaša uzmanība jāpievērš **informācijas sniegšanai Eiropolam un tā lomas stiprināšanai.**

Lai pierādītu enerģisku apņēmību cīnīties pret organizēto noziedzību un terorismu, ir jāturpina dalībvalstu daudzpusējā sadarbība, taču jāveic arī daudzpusējā apmaiņa. Šajā apmaiņā jāietver izlūkdienesti.

Tāpat arī ir **jāvienkāršo lēmumu pieņemšanas mehānismi,** veicinot lēmumu pieņemšanu ar kvalificētu balsu vairākumu. To paredz Konstitucionālā līguma projekts, ņemot vērā tikai pasākumus saistībā ar operatīvo sadarbību.

Viens no galvenajiem jauninājumiem Konstitucionālā līguma projektā ir Pastāvīgās komitejas izveidošana Padomē, lai veicinātu un stiprinātu operatīvo sadarbību iekšējās drošības jomā. Tādējādi galvenais uzdevums varētu būt pārskatīt, atjaunināt un izveidot Galveno operatīvo policijas grupu, ņemot vērā tās priviliģēto stāvokli operatīvajā koordinēšanā. Šinī pasākumā vajadzēs iesaistīt visas attiecīgās puses, jo īpaši Eiropolu.

Tāpat arī jārūpējas, lai veicinātu ES rīcības darbības un likumdošanas aspektus. Visticamāk vajadzēs arī:

- **izveidot tiesību sistēmu, lai uzlabotu informācijas apmaiņu** starp dalībvalstu tiesībsargājošajām iestādēm un kontrolētu to pieeju dažādiem informācijas avotiem;

---

[15] Ziņojums "Ciešāka policijas un muitas iestāžu sadarbība Eiropas Savienībā".

- ņemt vērā **Eiropola tiesību sistēmu**, lai tā būtu patiešām darbspējīga, pārveidojot to par ES aģentūru, kuru finansē no Kopienas budžeta. Būs jāveic stingrāka demokrātiska kontrole un kontrole, lai nodrošinātu labāku darba efektivitāti;

- pievērst vairāk uzmanības **policijas darbinieku sagatavotībai**. **CEPOL** jānodrošina Eiropas līmeņa programmu klāstu valstu profesionālās izglītības institūtos, un jāveicina šo institūtu sadarbība.

Lai nodrošinātu noteikto pasākumu efektivitāti, Konstitucionālā līguma projekts paredz iespēju izstrādāt šīs politikas īstenošanas novērtēšanas procedūras. Uzmanība jāpievērš arī „izpildes nolīgumu" slēgšanai starp galvenajām attiecīgajām iestādēm.

Uzmanība jāpievērš arī visu iesaistīto dalībnieku, piemēram, Interpola, starptautiskās sadarbības uzlabošanai.

Īpašu uzmanību pievēršot **muitas iestāžu sadarbībai,** visās dalībvalstīs prioritāte joprojām būs Neapoles II Konvencijas un Muitas informācijas sistēmas konvencijas (CIS Konvencija) ratifikācija un īstenošana. Kopumā ir svarīgi īstenot **darba programmu attiecībā uz muitas iestāžu sadarbības stratēģiju**, kuras pamatā patlaban ir ES līguma VI. iedaļa un kuru 2004. gada 30. martā pieņēmusi Tieslietu un iekšlietu (TI) Padome [16].

2.10. Terorisma un īpašu noziedzības veidu novēršanai un apkarošanai vajadzīgie pasākumi

Attiecībā uz **terorisma** novēršanas pasākumiem un cīņu pret to diemžēl vajadzēs saglabāt to prioritāro statusu. Vajadzēs īstenot Eiropas Savienības Padomes 2004. gada 25. un 26. martā noteiktās rīcības galvenos virzienus.

Ir īpaši svarīgi izveidot Eiropas sistēmu, kas vajadzīga, lai kontrolētu draudus, ko sabiedrībai rada smagi noziegumi un terorisms. Lai efektīvi koordinētu stratēģisko un operatīvo informāciju un apmainītos ar to, ES vajadzēs izveidot jaunu informācijas apmaiņas mehānismu – **informācijas apmaiņas centru** – kā to Komisija ierosināja Eiropas Savienības Padomē 2004. gada 25. un 26. martā, un šim centram jābūt cieši saistītam ar *Eiropol* un *Eurojust*.

Jāveicina arī informācijas apmaiņa starp valstu sistēmām kriminālās izlūkošanas jomā. **Savienībai jāizveido izlūkošanas politika preventīviem un tiesībsargājošiem mērķiem**. Šī darbība jāpapildina ar likumdošanas iniciatīvu attiecībā uz personas datu apstrādi un aizsargāšanu, kurus izmanto policija.

Saskaņā ar Eiropas drošības stratēģiju vajadzēs veikt pasākumus, kurus Eiropas Savienības Padome noteikusi 2004. gada 25. un 26. martā, kā arī izveidot multidisciplināru pieeju, nodrošinot saskaņotu dažādo ES politikas jomu iekšējo un ārējo dimensiju saskarni.

Turklāt būs ļoti svarīgi uzraudzīt un atbalstīt spēkā esošo tiesību aktu pareizu īstenošanu, kā arī vajadzēs izstrādāt jaunas iniciatīvas. Pilnā apjomā ņemot vērā

---

[16] Stratēģija un darba programma ir turpinājums Padomes 2003. gada 2. oktobra Rezolūcijai par muitas iestāžu sadarbības stratēģiju (OV C 247, 15.10.203).

pamattiesības un datu aizsardzību, vajadzētu izpētīt **jaunu lieljaudas datorsistēmu** iespējas, lai jo īpaši veicinātu cīņu pret terorismu.

Pilnā apmērā jāizmanto pašreizējās iespējas, piemēram, kopīgas izmeklēšanas grupas un Eiropola darbu, jo īpaši attiecībā uz informācijas analīzi.

Lai to efektīvi īstenotu, cīņa pret terorismu jāveic saistībā ar citiem kriminālnoziegumu veidiem, jo īpaši saistībā ar organizēto noziedzību. Ir vajadzīga plaša pieeja, lai uzlabotu cīņu pret šīm parādībām, jo īpaši apkarojot **jebkāda veida terorisma finansēšanu**. Īpaši ir vajadzīga finanšu darījumu lielāka pārskatāmība un izsekojamība, **cīņu pret finanšu noziegumiem** joprojām uzskatot par prioritāti.

Arī cīņa pret smagiem noziegumiem ietver divus pamatvirzienus, kuros vajadzīga ES dalība:

- pirmkārt, **sabiedrisko un privāto partnerattiecību** dibināšanai jābūt vērstai uz to, lai apvienotu kompetenci, resursus un informāciju, kas pieejama privātajam sektoram un policijas dienestiem, lai efektīvāk cīnītos pret, piemēram, viltošanu, pirātismu, kibernoziegumiem un korupciju;

- otrkārt, jāuzlabo **statistiskais darbs** un tās informācijas vākšana, kas attiecas uz kriminālnoziegumiem, kā arī jāuzlabo sabiedrības izpratne par drošības līmeni, jo īpaši ar saskaņotas, strukturētas un regulāras informācijas apkopošanas sistēmas starpniecību.

Attiecībā uz **cilvēku,** jo īpaši sieviešu un bērnu **tirdzniecību**, jāturpina apvienot preventīvos un tiesībaizsardzības pasākumus.

2.11. Stingrāki pasākumi noziedzības novēršanai

Attiecībā uz **noziegumu novēršanu** jācenšas darīt viss, kas vajadzīgs, lai preces un pakalpojumi būtu aizsargātāki pret noziedzīgiem nodarījumiem. Šajos centienos obligāti jāiekļauj tiesību aktu izvērtēšana un analīze saistībā ar to „apiešanas iespējām" kriminālu nodarījumu un terorisma aspektā (*crime proofing*)

Attiecībā uz **vispārīgu noziedzīgu nodarījumu novēršanu** par prioritātēm vajadzēs noteikt piecas darbības jomas: noziedzīgu nodarījumu galveno veidu definīcijas precizēšanu, paraugprakses apkopošanu, metodoloģiju, vienotu pastiprinātu pārraudzību un novērtēšanu, uzlabotu statiskas datu salīdzināšanu. Jāturpina noziegumu novēršana un tā jāatbalsta ar **finanšu instrumentu** palīdzību.

2.12. Daudzdisciplīnu piesaiste cīņai pret narkotikām

Jāveicina pieprasījuma samazināšana attiecībā uz narkotikām, un jāveido ciešāka saikne starp ārpolitiku cīņā pret narkotiku tirdzniecību un politiku tieslietās un iekšlietās.

Ir pienācis laiks ieviest šajā jomā jauninājumus, izmantojot pieredzi, kas gūta saistībā ar darbības plānu 2000. līdz 2004. gadam. Īstenojot narkotiku apkarošanas politiku, jānodrošina, ka sabiedrībai tiek sniegtas praktiskas atbildes.

2.13. Enerģiskākas ārējās darbības

Pēc Tamperes Eiropadomes veikto pasākumu novērtējums un sākotnējie apsvērumi par turpmākām prioritātēm liecina, ka, Eiropas Savienībai veicot ārējās darbības, jāņem vērā tieslietu un iekšlietu joma un labāk jākoordinē ES darbība kopumā. Lai nodrošinātu, ka Savienība var sasniegt vienprātību, neapdraudot kopīgās prioritātes, dalībvalstīm vajadzēs atbalstīt ES darbību un ievērot lielāku vienotību un disciplīnu divpusējās attiecībās.

3. SECINĀJUMI

Kopš Tamperes Eiropadomes ir paveikts nozīmīgs darbs, tiesa, lai izveidotu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, vēl atlicis daudz darāmā. Pasaulē, kas ātri mainās, pilsoņu prasības pēc vispārējas pārvietošanās brīvības un rīcības brīvības un viņu tiesiskās prasības stingri ievērot pamattiesības ir saistītas ar nozīmīgajām prasībām dzīvot vidē, kurā ir nodrošināta to drošība. **Paplašinātajā Eiropas Savienībā** svarīga kļūst **Konstitucionālā līguma** galīgā pieņemšana un stāšanās spēkā pēc iespējas drīz, lai attaisnotu šīs būtiskās cerības.

Arī jaunais līgums izpildīs būtiskās prasības pēc pārskatāmības un demokrātiskas kontroles, jo **Eiropas Parlamentam** tagad ir koplēmēja funkcijas un **valstu parlamentu** nozīme ir palielinājusies. Valstu parlamenti īpašu uzmanību pievērsīs subsidiaritātes principam, un tiem būs plašākas funkcijas attiecībā uz Eiropola un *Eurojust* darbības novērtēšanu. Turklāt, tā kā tie regulāri saņems informāciju par darbu Eiropas līmenī, tās varēs šo informāciju labāk izmantot, veicot vietējās parlamentārās aktivitātes.

Jāturpina ES veikt praktiskus pasākumus saskaņā ar **Eiropas otro brīvības, drošības un tiesiskuma telpas programmu, nosakot detalizētas prioritātes** un precīzu grafiku. Tamperes sanāksmes laikā noteiktā darba metode ir laba un tā ir jāievēro. Komisija jau šobrīd spēj uzņemties veikt papildu pasākumus, regulāri sniedzot progresa ziņojumus (*Scoreboard*).

Turklāt Komisija plāno sniegt papildu paziņojumu saistībā ar **jauno finanšu plānu**. Būs ievērojams skaits turpmāku finanšu instrumentu, un tie papildinās pašreiz spēkā esošos un turpmākos juridiskos instrumentus, jo īpaši veicinot politikas jomu **darbības aspektus** brīvības, drošības un tiesiskuma jomā.

Eiropas Savienības Padomei jāsaglabā sava nozīmīgā vadošā loma stratēģisku pamatnostādņu definēšanā un turpmākas rīcības plānošanā attiecībā uz tieslietām un iekšlietām. Šī loma kļūs vēl nepārprotamāka, kad jauno programmu izvirzīs pieņemšanai un pēcāk – **vidusposma pārskatīšanai**. Jaunajai programmai jāspēj nodrošināt visas priekšrocības, kas rodas saistībā ar jauno telpu, ko veido paplašinātā ES. Parlamentam un Padomei 2004. gada otrajā pusē būs svarīgi sasniegt politisku vienprātību par šo programmu.

Jārīko **atklātas apspriedes** par jautājumiem, kas ir svarīgi mūsu tautām un cieši ietekmē pilsoņu ikdienas dzīvi. Brīvības, drošības un tiesiskuma telpas izveide ir galvenais politiskais mērķis un viens no svarīgākajiem uzdevumiem, kas mums

kopīgi jāveic. Eiropas Savienībai jāturpina parādīt tādus pašus centienus un apņēmību, kādu tā parādīja, veidojot iekšējo tirgu.